

Stroškovna analiza lastništva tovornih vozil na LNG pogon

Transportna dejavnost je na eni strani ključna za konkurenčnost gospodarstva, na drugi strani pa je eden izmed največ onesnaževalcev zraka. Pomembni odločevalski organi na državni, evropski in svetovni ravni so zato v svojih nedavnih strategijah med drugim pozornost namenili tudi transportu, da ga naredijo bolj zelenega, trajnostnega, okolju prijaznega in vzdržnega. V Ciljih trajnostnega razvoja 2030 (angl. Sustainable Development Goals 2030) se je 193 držav članic Združenih narodov zavezalo k 17 ciljem trajnostnega razvoja, ki v več delih naslavlja tudi transportno dejavnost. Slednja bi morala za zmanjševanje emisij CO₂ in prehod v nizkoogljično družbo preiti na vozila, ki jih poganjajo alternativna goriva, kot so npr. električna energija, vodik in utekočinjeni zemeljski plin (angl. Liquefied natural gas; v nadaljevanju: LNG), a so zaradi večjih začetnih investicij in daljšega obdobja povračila investicije za podjetja manj privlačna.

V projektu bomo preučili potencial vozil na LNG, saj so zaradi bistveno nižjih emisij CO₂ in prašnih delcev kot tudi obremenitev s hrupom v primerjavi z dizelskimi vozili učinkovita alternativa za le-te. Na drugi strani pa celotno zgodbo uvajanja LNG tovornih vozil spremlja kopica težav: tehnologija je relativno nova, nepreverjena, polnilnic je malo, popravila okvar vozil so draga, deli nedobavljivi, vozila so dražja od običajnih, vozniki ne želijo voziti tovrstnih vozil ipd. Problematiko uvajanja LNG vozil podpira tudi dejstvo, da smo v Sloveniji prvo LNG črpalko dobili leta 2017, prva registrirana tovorna vozila pa šele v letu 2018. Dodaten izziv predstavlja rast cen LNG v zadnjem letu, ki poleg omenjenih težav podjetja v tujini vodi do prodaje svoje flote teh vozil – še tistih, v katera so investirala. Nakupi novih vozil in izgradnja polnilnic so sicer subvencionirani s strani EU, gorivo pa oproščeno trošarin, a se podjetja vseeno večinoma odločajo za nakup tovrstnih vozil (le) zaradi "zelenih" pogojev, ki jih zahtevajo nekateri naročniki.

Pri odločitvi podjetja za nakup tovornega vozila na LNG pogon je treba imeti dobro stroškovno analizo in upoštevati obilico pomembnih dejavnikov, ki pa jih poznajo različni deležniki posamično (npr. dobavitelji plina, upravitelji polnilnic, podjetja, ki LNG vozila že imajo, servisne delavnice, proizvajalci LNG vozil, snovalci politik na ravni EU in v Sloveniji), medtem ko so transportnim podjetjem te razpršene informacije, ki jih poznajo le posamezni deležniki, nepoznane, zato je zanje nakup vozil na alternativni pogon izjemno tvegana odločitev. Slednje je tudi ena izmed slabosti ekonomskega ter raziskovalno-razvojno inovacijskega sistema Slovenije, ki je navedena v dokumentu Slovenske strategije pametne specializacije. V projektu želimo vzpostaviti stik z zgoraj navedenimi deležniki in raziskati vse vidike tovornih vozil na LNG pogon. S tem želimo podjetjem omogočiti celosten pogled v stroške in bonitete, ki jih prinašajo tovrstna vozila, kot tudi olajšati odločitev za nakup takšnih vozil.